

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **363** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 5 februari 2010 (2009-2010)

Gedachtewisseling

over de werking en de taakstelling van de
Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
(SARiV)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door mevrouw Ann Brusseel

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jan Roegiers;
de heren Matthias Diependaele, Marc Hendrickx;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heren Lode Ceyskens, Carl Decaluwe, Ward Kennes, Veli Yüksel;
de dames Marijke Dillen, Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin;
de heren Marnic De Meulemeester, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Mia De Vits;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Freddy Evens, secretaris van de SARiV	4
II.	Bespreking	10
1.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	10
1.1.	Tussenkost van de heer Paul Delva	10
1.2.	Tussenkost van mevrouw Ann Brusseel	10
1.3.	Tussenkost van mevrouw Sabine Poleyn	11
1.4.	Tussenkost van de heer Luckas Van Der Taelen.....	11
1.5.	Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire.....	11
1.6.	Tussenkost van de heer Ludwig Caluwé.....	13
2.	Antwoorden van de heer Freddy Evens, namens de SARiV.....	14

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking werd – als vervolg op de bespreking van de beleidsnota Buitenlands Beleid 2009-2014 – op datum van dinsdag 12 januari 2010 een gedachtewisseling gehouden rond de werking en de taakstelling van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV). De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen werd in 2007 opgericht en is in 2008 officieel geïnstalleerd. Gedurende zijn eerste twee jaar van werking heeft hij de commissie reeds van talrijke bijzonder nuttige adviezen voorzien. Dientengevolge lag een gedachtewisseling over de verdere en toekomstige samenwerking met de SARiV voor de hand. De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen werd bij deze discussie vertegenwoordigd door zijn secretaris, de heer Freddy Evens. Deze verving de voorzitter van de Adviesraad, prof. dr. Jan Wouters, die verhinderd was wegens ziekte.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER FREDDY EVENS, SECRETARIS VAN DE SARiV

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting benadrukt de heer *Freddy Evens* dat hij het woord voert ter vervanging van de voorzitter van de SARiV, prof. dr. Jan Wouters, die omwille van gezondheidsredenen verontschuldigd is. Hij dankt de commissie voor de gelegenheid die aan de Strategische Adviesraad wordt geboden om zich in het parlement voor te stellen. Tevens verwijst hij naar de uitspraken van de nieuwe parlementsvoorzitter, de heer Jan Peumans, begin oktober 2009. Met name dan waar deze het belang van de strategische adviesraden uitdrukkelijk heeft onderstreept, niet louter als adviserend orgaan aan en van de Vlaamse Regering, maar ook als adviesverstrekkers over het beleid ten behoeve van het Vlaams Parlement. Die laatste mogelijkheid is overigens sowieso decretaal voorzien, zodat het parlement ten volle gebruik kan maken van de expertise van de diverse strategische adviesraden ten behoeve van zijn controletaak.

Over die expertise beschikt de Strategische Adviesraad volgens de heer Evens in ruime mate. Ze wordt enerzijds aangeleverd vanuit de leden zelf – die vanuit zeer diverse invalshoeken werken – en anderzijds vanuit het secretariaat van de SARiV.

De Strategische Adviesraad bestaat meer bepaald uit tien onafhankelijke deskundigen en tien vertegenwoordigers van het middenveld. Bij de samenstelling is, conform de decreetsbepalingen, tevens rekening gehouden met de verschillende beleidsdomeinen waarover advies wordt verstrekt. Daarom zijn er een aantal mensen uit het bedrijfsleven, maar ook vanuit de wereld van de niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en het toerisme. Een voldoende representativiteit vormt op die manier geen probleem.

Daarnaast is er ook nog het – relatief beperkte – secretariaat. Daarbinnen geeft de heer Evens leiding aan twee beleidsmedewerkers en een administratief medewerker.

De algemene taakstelling van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen verschilt niet wezenlijk van die van de andere strategische adviesraden en wordt bepaald in het algemeen kaderdecreet op de strategische adviesraden. Dit betekent dat de SARiV, krachtens zijn oprichtingsdecreet, advies moet geven over strategische vraagstukken van buitenlands beleid, internationaal ondernemen, ontwikkelingssamenwerking en toerisme. Een heel bijzondere vorm van specificiteit ten aanzien van de andere adviesraden is echter gelegen in het feit dat de SARiV mee opereert in de context van een internationale omkadering. In concreto betekent dit dat er advies uitgebracht moet worden over een breed scala aan internationale verdragen, hetgeen een zeer arbeidsintensief proces is. Daarnaast zijn er ook adviezen bij de specifieke samenwerkingsakkoorden die in deze sector kunnen of moeten worden afgesloten tussen de diverse Belgische entiteiten. En in de sector Internationaal beleid zijn dat er ook nogal wat. En last but not least is er natuurlijk ook

de steeds in belang toenemende Europese Unie. Hiervan komen soms bijzonder specifieke dossiers van Europese integratie bij de Strategische Adviesraad terecht.

In zijn werking heeft de SARiV zich vanaf het begin toegespitst op een streven naar consensus, stelt de heer Evens. Het oprichtingsdecreet voorzag weliswaar specifiek in de mogelijkheid om werkgroepen op te richten – een mogelijkheid waarvan bijvoorbeeld de adviesraad Cultuur continu gebruik maakt – maar de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen heeft steeds de optie genomen om de samenhang en de samenwerking tussen de leden maximaal te stimuleren door zoveel mogelijk als voltallige Raad te overleggen. Dienaangaande verduidelijkt de heer Evens dat er bij de bespreking van het reglement van inwendige orde is besloten in consensus te werken, hetgeen met zich brengt dat men enkel op ad-hocbasis (in casu ter voorbereiding van zeer uitgebreide of specifieke adviezen) werkgroepen zal oprichten. Voor het overige komt men steeds in plenaire zitting samen, kwestie van de noodzakelijke consensus niet te hinderen.

Formeel bestaat de Strategische Adviesraad nu ongeveer twee jaar, sinds de oprichting ervan op 30 januari 2008 door de toenmalige bevoegde ministers Bourgeois (Buitenlands Beleid) en Ceysens (Internationaal Ondernemen). De aanwervingen zijn echter pas gestart midden 2008 en de heer Evens is pas in dienst gekomen in maart 2009.

De Strategische Adviesraad is desondanks wel meteen met zijn werkzaamheden gestart. In het oprichtingsjaar 2008 werden er reeds 23 adviezen uitgebracht, waaronder twee zogenaamde ‘initiatiefadviezen’ (dit zijn adviezen die de SARiV op eigen initiatief uitbrengt). In 2009 werden 26 adviezen uitgebracht waaronder 1 omvangrijk initiatiefadvies over ontwikkelingssamenwerking. De SARiV komt erg positief uit een vergelijking met andere adviesraden. Het is dan ook met enige trots dat de heer Evens terugblijkt op de pioniersjaren van de Strategische Adviesraad. Dit hoge aantal heeft natuurlijk ook alles te maken met de formele verplichting om te adviseren over de veelheid aan verdragsdossiers.

De Strategische Adviesraad heeft daarnaast ook nog andere initiatieven genomen. Zo heeft de Raad ook de decretale verplichting een jaarverslag op te stellen. Dit verslag is vanzelfsprekend ook aan de commissie bezorgd. Voorts heeft de Strategische Adviesraad (reeds in april 2009) naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen een memorandum opgesteld ten behoeve van de nieuwe Vlaamse Regering. Er is tevens een persconferentie gehouden naar aanleiding van het advies inzake de Mensenrechtenraad en in september 2009 is een seminarie georganiseerd over de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking met een vijftigtal ‘stakeholders’. De opstart van een eigen website neemt veel tijd in beslag, maar is intussen beschikbaar. De Strategische Adviesraad hecht immers veel belang aan het geven van een afdoende bekendheid aan zijn adviezen en zijn werking. Tegelijk is er ook geïnvesteerd in contacten met de Nederlandse evenknie, de Adviesraad Internationale Vraagstukken. Zo kan, over de grenzen heen, een goede en vruchtbare samenwerking tot stand komen.

De hoofdactiviteit blijft echter hoe dan ook het verlenen van adviezen. De heer Evens gaat daarom even in op een aantal belangrijke reeds uitgebrachte adviezen.

Als eerste voorbeeld haalt hij het advies aan dat eind 2008 werd geformuleerd over de beeldvorming over Vlaanderen in het buitenland. De Strategische Adviesraad bracht dit advies uit op eigen initiatief, naar aanleiding van de negatieve berichtgeving die toenmaals over Vlaanderen circuleerde. Met het oog op het opstellen van het advies in kwestie werd een enquête gehouden bij alle Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland. Daarnaast werden ook nog artikels en informatie allerhande verzameld. Aan de Vlaamse Regering zijn een aantal aanbevelingen geformuleerd in het licht van die inderdaad heel vaak negatieve beeldvorming over Vlaanderen in het buitenland. Er is met

name gevraagd te werken aan een actief imagobeleid om dat te verhelpen. De Strategische Adviesraad is de mening toegedaan dat dit thema actueel blijft. Het staat onmiskenbaar nog steeds aan de agenda, waardoor men ook betreurt dat er vooralsnog nog niets met het advies is gebeurd. In een min of meer recente nota over de problematiek werd overigens niet eens verwezen naar het advies van de SARiV, stelt de heer Evens vast.

Ook het op verzoek van de minister-president uitgebrachte globale advies over de mogelijke prioriteiten die aan bod kunnen komen tijdens het Belgische EU-voorzitterschap was belangrijk. De Strategische Adviesraad heeft daarin geprobeerd de diverse beleidsdomeinen vanuit een helikopterzicht te belichten en aan te geven welke volgens de Raad de mogelijke belangrijke prioriteiten zijn. Er is ingegaan op een aantal aanbevelingen inzake de aanpak van het trio-voorzitterschap met Spanje en Hongarije. De wijze waarop de burger kan worden betrokken bij het gebeuren, kreeg eveneens aandacht van de Raad. Daarbij verwees de Raad overigens ook naar het belang van een goed parlementair debat over het Europese beleid. De heer Freddy Evens laat verder opmerken dat de SARiV insgelijks groot belang hecht aan de op stapel staande opvolger voor de Lissabonstrategie, waarover de discussie momenteel loopt. Er wordt ook gepleit voor solide afspraken met de federale overheid over opvolging van het voorzitterschap en voor een goede interne Vlaamse coördinatie om succesvol op een en ander te kunnen inspelen.

Het Europese gegeven komt overigens – bijna onvermijdelijk – in de meeste adviezen terug. Daaraan gekoppeld gaat de Strategische Adviesraad dan ook steeds na of er zich gelegenheden voordoen voor Vlaanderen om desgevallend punten naar voor te schuiven in het kader van het Belgisch EU-voorzitterschap.

Het advies over het Belgisch lidmaatschap van de Mensenrechtenraad van de VN (in de periode 2009-2010) is eveneens van wezenlijk belang. Gelet op de mensenrechtentoets, de zogenaamde Universele Periodieke Evaluatie, van de verschillende landen – die voor wat België betreft gepland is voor 2011 – lijkt het de Strategische Adviesraad noodzakelijk tijdig met de voorbereidingen te starten en goed na te denken over de aanpak. De Strategische Adviesraad vermoedt immers met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat op dat ogenblik heikele dossiers zoals de Vlaamse Wooncode, het Minderhedenverdrag en de niet-benoeming van enkele burgemeesters in de Rand, en mogelijk ook het hoofddoekenverbod in het gemeenschapsonderwijs weer in het gezichtsveld van de VN-evaluatiecommissie zullen komen. In het licht daarvan raadt de Strategische Adviesraad aan zich goed voor te bereiden en in te zetten op de rol die de Vlaamse vertegenwoordiging bij de multilaterale organisaties in Genève kan vervullen. Het verheugt de Strategische Adviesraad overigens dat een aantal commissieleden dit punt hebben overgenomen bij de bespreking van de beleidsnota Buitenlands Beleid 2009-2014. Het is zaak te leren uit de ervaringen van andere lidstaten die al een dergelijke review hebben gehad, besluit de heer Evens.

Ook de samenwerking met de buurlanden wordt door de Strategische Adviesraad onder de loep genomen. Daaruit is onder andere een advies voortgevloeid over het nieuwe Beneluxverdrag, dat een rationalisering, consolidering en modernisering moet zijn van het Beneluxgebeuren. De Strategische Adviesraad heeft in concreto gezocht naar de mogelijke meerwaarde van de Benelux en kwam tot de vaststelling dat die vooral besloten ligt in de grensoverschrijdende samenwerking, mits tegelijk ook een duidelijke prioriteitstelling van een aantal beleidsdomeinen wordt gemaakt. Het succes van de hele hervorming van de Benelux hangt volgens de Strategische Adviesraad echter voornamelijk af van de mate waarin de politieke wil aanwezig is om het instrument als dusdanig ook echt te gebruiken. De Strategische Adviesraad wijst op de belangrijke en nieuwe opportuniteit van de Benelux-politieke samenwerking waarop volgens de SARiV danig moet worden ingezet. Het nieuwe Benelux Unieverdrag houdt nu ook rekening met de constitutionele indeling van België waardoor de deelstaten er actiever bij kunnen worden betrokken, legt de heer

Evens uit. Dat is een uitdaging die nog niet echt is opgenomen, aangezien bijvoorbeeld een Benelux politiek memorandum over de invulling van het institutioneel kader van het Lissabonverdrag, nog steeds afgestemd is tussen de drie ‘nationale’ ministeries van Buitenlandse Zaken, zonder voldoende betrokkenheid van de deelstaten. De Strategische Adviesraad besluit daaruit dat een degelijke opvolging van de politieke besluitvorming van de Benelux essentieel is.

Een laatste advies dat de heer Evens wenst te belichten is het initiatiefadvies over Vlaamse ontwikkelingssamenwerking dat is opgemaakt naar aanleiding van het feit dat Vlaanderen in 2009 precies tien jaar kon bogen op een Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking. Het instrumentarium en het gevoerde beleid zijn daarbij doorgelicht bij wijze van terugblik. Daaruit kon de Strategische Adviesraad afleiden welke lessen er te trekken waren en wat de toekomst kon brengen. De bevindingen waren, mede op grond van het seminarie positief. Het Vlaams ontwikkelingsbeleid blijkt op de goede weg, al is er behoefte aan een duidelijk omschreven visie. Er moet ingezet worden op specifiek strategische thema's en er moet worden onderzocht waar precies Vlaanderen een meerwaarde kan bieden. De Strategische Adviesraad is van mening dat zulks kan vanuit een meer politieke benadering van ontwikkelingssamenwerking, bijvoorbeeld via de koppeling met aandacht voor de mensenrechten. Ook het inspelen op de globale agenda en op een aantal transversale thema's zoals duurzame ontwikkeling (cf. het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking) vormt een optie om te komen tot een meer holistische benadering van het geheel. Vlaanderen moet durf aan de dag leggen en als kleine donor toch een eigen duidelijk profiel ontwikkelen, zij het met beperkte middelen. De institutionele capaciteit om dat goed te doen, is volgens de Strategische Adviesraad momenteel nog te beperkt, zowel binnen het Departement internationaal Vlaanderen als binnen het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS). In globo is de Strategische Adviesraad daarover weliswaar positief, maar met de uitdrukkelijke vermelding dat er in de toekomst verder op moet worden ingezet.

Met alle respect voor de autonomie van Vlaanderen en de keuzes die worden gemaakt, meent de Strategische Adviesraad dat er daarnaast toch ook nood is aan overleg binnen het globaal Belgische kader over de prioriteiten en wie precies wat doet. In het kader van de globale agenda, van de Verklaring van Accra en dies meer, is gesteld dat een staat mag inzetten op twee en maximaal drie beleidsdomeinen. Als de federale overheid dat doet met drie prioriteiten voor Zuid-Afrika en Vlaanderen doet dat ook, dan is ‘België’ daar eigenlijk actief op zes domeinen. Vandaar het pleidooi voor overleg, stelt de heer Evens.

Een volgend aspect waarop de heer Evens wenst in te gaan, is het hele adviseringsproces dat de Strategische Adviesraad heeft doorlopen in het kader van de opstart van de nieuwe legislatuur. Het eigen memorandum werd gepubliceerd in april, dus nog voor de Vlaamse verkiezingen, dit om proactief (in plaats van post factum) te kunnen wegen op een aantal beleidskeuzes – in casu in het Vlaams regeerakkoord – en daar ook toe bij te dragen.

Ook aangaande de relevante beleidsnota's is gewerkt vanuit een dergelijke proactieve benadering. Hoewel de Strategische Adviesraad in deze decretaal in beginsel louter de opdracht heeft te reflecteren op de reeds door de regering opgestelde beleidsnota's, vindt de Raad dat zelf een vorm van inspelen op reeds gedane zaken. Daarom werd ervoor geopteerd zelf voorstellen te doen. Dat is uitgewerkt in een omvangrijke bijdrage tot de beleidsnota Buitenlands Beleid. In een later stadium kon de Strategische Adviesraad daar overigens op terugvallen voor een reflectie over de eigenlijke beleidsnota.

Er is intern ook een interessante discussie gevoerd waaruit is opgemaakt dat het buitenlands beleid vooral voldoende geïntegreerd en geïnspireerd moet zijn. Om dit te realiseren zijn er een aantal prioritaire pijlers naar voren geschoven waarop het beleid moet focussen. Eerst en vooral moet Vlaanderen de nodige inspiratie en innovatie in de praktijk

kunnen brengen. Dit vanuit een holistische benadering van zijn internationale troeven. Tegelijk moet het ook voldoende vernieuwend en creatief zijn in het ontwikkelen van een instrumentarium ter zake. Een integrale benadering van het beleid – de tweede pijler – veronderstelt volgens de Strategische Adviesraad dat er wordt uitgegaan van een koppeling van de vier beleidsvelden (buitenlands beleid, internationaal ondernemen, ontwikkelings-samenwerking en toerisme). Dit spijs het feit dat toerisme intussen bij een andere minister zit, stelt de heer Evens. Er zijn immers heel wat wisselwerkingen mogelijk tussen die vier beleidsvelden van het globale beleidsdomein, meent de Strategische Adviesraad. Tevens wordt er gepleit voor de integratie van aandacht voor het internationale element in het globale Vlaamse beleid en dus voor afstemming tussen de verschillende beleidsdomeinen. Voorts staat de Strategische Adviesraad ook een efficiënte en effectieve inzet van de middelen voor evenals samenwerking en partnerschap tussen de diverse actoren. Daarbij denkt de Raad onder meer aan de inzet van mensen en diensten in het buitenland en een optimale afstemming daarvan. Ten slotte pleit de Strategische Adviesraad er ook voor in het beleid voldoende aandacht te hebben voor een actieve aanwezigheid op het internationale forum, een ruime zichtbaarheid voor Vlaanderen en voor meer aandacht voor internationale communicatie.

Afsluitend formuleert de heer Evens ook nog wat bedenkingen bij het nieuwe advieslandschap. De SARiV ervaart momenteel duidelijk dat er een groeiproces wordt doorlopen. Het ontbreekt de Strategische Adviesraad voorsnog aan een lange traditie zoals die reeds bestaat in andere domeinen (onder andere bij de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad). In tegenstelling tot deze ‘gevestigde waarden’ is het voor de SARiV vaak allemaal nog nieuw. Dit aanvoelen beperkt zich overigens ook niet tot de SARiV, maar geldt in ruime mate voor grote delen van het nieuwe advieslandschap dat zijn plaats aan het zoeken is binnen het bredere Vlaamse overheidslandschap. Anderzijds leeft bij de SARiV wel het aanvoelen dat, zeker binnen het kader van internationaal Vlaanderen, de situatie verre van uitgeklaard is. Zo werd ook het feit dat de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen niet eens is opgenomen in het overzichtsorganogram van het beleidsdomein in de beleidsnota erg negatief ervaren. Daardoor leek het alsof de SARiV niet eens bestond. De Strategische Adviesraad beseft weliswaar dat dit te wijten is aan het reeds geciteerde groeiproces en niet aan een bewuste ingreep, maar vindt het toch een pijnlijke zaak. Er is dus zeker nog enige gewinning nodig aan de rol die de Strategische Adviesraad kan spelen in het beleidsvormend proces, stelt de heer Evens.

Ook qua feedback is er zeker nog ruimte voor verbetering. In heel wat nota’s aan de Vlaamse Regering blijft de terugkoppeling over de adviezen voorsnog beperkt tot een paragraaf of hooguit een drietal alinea’s, verklaart de heer Evens. In het licht van de uitgebreidheid van sommige adviezen voelt de Strategische Adviesraad zich op dat vlak toch enigszins tekortgedaan. In Nederland rapporteert de minister formeel ten aanzien van de adviesraad en hij moet die reactie ook doorsturen naar de Tweede Kamer in de vorm van een Kamerbrief waarin de elementen vermeld staan die al dan niet worden meegenomen. Een verklaring daarvoor is volgens de heer Evens gelegen in het feit dat het stelsel van de adviesraden daar al veel langer bestaat en dat er als dusdanig ook heel anders mee wordt omgesprongen.

Verder zou de Strategische Adviesraad ook liever in een veel vroeger stadium bij het beleidsproces betrokken worden, al is dat niet zo bepaald in het kaderdecreet. Aan dat manco is dus voorsnog weinig te doen, concludeert de spreker. Hij verduidelijkt dat de Strategische Adviesraad er bijvoorbeeld bij de behandeling van verdragen pas wordt bijgehaald als een verdrag al getekend is. Dan is er in wezen maar weinig meer te doen aan het proces en wordt elk advies voor een stuk mosterd na de maaltijd. Daarom ook legt de Strategische Adviesraad zich in die gevallen toe op het onderzoek van de implementatie en de wijze waarop iets moet worden uitgevoerd. Wegen op de eigenlijke inhoud in het kader

van de onderhandeling van een verdrag of conventie is dan immers niet meer mogelijk, stelt de heer Evens.

Vlaanderen mist overigens ook de traditie van een proactieve en periodieke opmaak van een wet- en regelgevingsagenda. De diverse adviesraden zijn verplicht een jaarlijks werkprogramma op te stellen en dat te bezorgen aan de Vlaamse Regering. Het blijkt echter bijzonder moeilijk om dat op een degelijke manier te doen zonder een zicht op wat onder meer qua goedkeuring van verdragen nog moet komen. De heer Evens vermoedt dat vrijwel alle adviesraden worstelen met de vraag hoe ze een goed werkprogramma voor een hele periode kunnen opstellen. De SARiV heeft dat nu geprobeerd aan de hand van de beleidsnota, maar dan is het natuurlijk moeilijk om een tijdspad juist in te schatten aangezien deze oplijsting over de loop van de hele legislatuur gaat.

Ten algemenen titel heeft de Strategische Adviesraad het gevoel met een behoorlijk zware taakbelasting te zitten. Binnen dertig dagen moet een advies geformuleerd worden, terwijl een hele reeks procedures gevolgd moeten worden. De documenten moeten aan alle leden bezorgd worden, om hen de mogelijkheid tot input te bieden. Die input moet dan verzameld worden door het secretariaat, dat een ontwerpadvies schrijft. Dat wordt ook weer aan de leden rondgestuurd en dan komt het op een plenaire vergadering. Na de laatste aanpassingen wordt een finale versie opgesteld. De heer Evens heeft weet van een advies waarvan uiteindelijk wel 26 versies zijn opgemaakt. Het hoeft geen betoog dat zulks met de beperkte staf en binnen de vooropgestelde termijnen soms heel zwaar valt.

Hij wijst er daarbij op dat ook het budget van de Strategische Adviesraad vrij beperkt is. Alleen al daardoor kan er geen externe expertise worden ingehuurd. In Nederland kunnen de adviesraden dat wel, stelt de heer Evens. Dat verlicht de werkzaamheden van hun secretariaat, onder meer bij het schrijven van ontwerp teksten. De spreker ziet in elk geval nog heel wat groeipotentieel in die zin.

De budgettaire mogelijkheden van de SARiV zijn momenteel beperkt tot het personeelsbudget en een kleine werkingsmarge van 25.000 euro. Dat laatste bedrag volstaat zelfs amper voor de presentiegelden, stelt de heer Evens. Andere uitgaven ten behoeve van de werking van de SARiV zijn dus uitgesloten. De kost van bijvoorbeeld een seminarie, zoals de Strategische Adviesraad al heeft opgezet over ontwikkelingssamenwerking – zelfs als het in een gebouw van de Vlaamse overheid wordt georganiseerd – loopt al heel snel op tot 5000 à 10.000 euro, oppert de heer Evens. Anderzijds heeft de Strategische Adviesraad van de minister-president wel de toezegging gekregen dat hij bereid is om de budgettaire situatie van de Strategische Adviesraad onder de loop te nemen in het kader van de begrotingscontrole. De penibele financiële situatie naar aanleiding van de huidige besparingen, heeft volgens de spreker vooral te maken met de grendel die voor alle juridische entiteiten is ingesteld op het aanwenden van de tegoeden uit het verleden. Als daarop verder een beroep kan worden gedaan, is er dus geen probleem meer, stelt hij. De basisfinanciering zit derhalve wel goed, maar de ESR-gerelateerde beperking van de uitgaven is het knelpunt.

Afsluitend meent de heer Evens dat de Strategische Adviesraad zeer zeker een zinvolle bijdrage kan leveren aan de beleidsvorming in Vlaanderen. Dat kan in de eerste plaats vanuit de agenderingsfunctie, stelt hij, omdat de brede samenstelling toelaat aan de overheid te signaleren wat er leeft in Vlaanderen. Ook een legitimeringsfunctie lijkt de Strategische Adviesraad op het lijf geschreven, met name omdat, op minieme uitzonderingen na, de adviezen altijd in consensus tot stand zijn gekomen. Zulks garandeert een zeer groot draagvlak, waarbij ook het ruime middenveld aan bod kan komen. Met de initiatiefadviezen hoopt de heer Evens dat de Strategische Adviesraad op termijn een substantiële inbreng kan hebben in een goede beleidsontwikkeling, waarbij het Vlaams buitenlandbe-

leid tegelijk ook op een groot draagvlak kan bogen. Concluderend meent de spreker te mogen stellen dat de Strategische Adviesraad in de twee jaar van zijn bestaan toch al een behoorlijk positief parcours heeft afgelegd.

II. BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. *Tussenkomst van de heer Paul Delva*

De heer *Paul Delva* probeert een beeld te krijgen van hoe de SARiV concreet werkt. Daarom wenst hij te vernemen hoe vaak de Strategische Adviesraad samenkomt en of dat volgens een vast stramien en met een specifieke periodiciteit gebeurt. Is er ook altijd sprake van een fysieke bijeenkomst of gebeurt de communicatie die tot adviezen leidt soms ook gewoon via e-mail en andere communicatiekanalen, vraagt hij zich af. Komt de Strategische Adviesraad – behalve in de gevallen dat ze gebruik maakt van haar eigen initiatiefrecht – alleen in actie op verzoek van de regering? Of kunnen ook andere organen en instanties desgevallend een beroep doen op de Strategische Adviesraad?

Behoort het organiseren van seminaries zoals dat over ontwikkelingssamenwerking überhaupt wel tot het takenpakket van de Strategische Adviesraad, vraagt de heer Delva nog. En staan er eventueel nog andere seminaries op het programma? Met andere woorden, tot hoever reikt het takenpakket van de Strategische Adviesraad eigenlijk? Is zulks ook ergens duidelijk omschreven in de decretale taakstelling?

In het gedeelte van de inleiding waar het ging over het advies inzake Vlaanderen en het Belgisch lidmaatschap van de VN-Mensenrechtenraad had de heer Evens het over het belang van de vertegenwoordiging in en bij de multilaterale organisaties in Genève. Heeft Vlaanderen daar nu al opnieuw een vertegenwoordiging en om welke organisaties gaat het dan, vraagt het lid zich af. In meer algemene zin had hij ook graag vernomen of de Strategische Adviesraad langs deze weg impliciet oproept tot meer Vlaamse vertegenwoordiging in het buitenland?

1.2. *Tussenkomst van mevrouw Ann Brusseel*

Mevrouw *Ann Brusseel* wil nog even terugkomen op de kwestie van het internationaal imago van Vlaanderen. Ze meent dat we ons daar terecht zorgen over moeten maken en wil, in die context, weten wat de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen adviseert met betrekking tot het Vlaamse voornemen om het Minderhedenverdrag van de Raad van Europa niet te ratificeren. Het lid gaat er dienaangaande van uit dat de keuze die Vlaanderen ter zake maakt, een zwaar imagoprobleem stelt. Het internationale domein redeneert in deze immers niet zoals Vlaanderen zelf, merkt het lid nog op.

Ook inzake ontwikkelingssamenwerking rijst hetzelfde probleem, vindt mevrouw Brusseel. Geheel terecht worden in het beleid ter zake door de donoren eisen gesteld inzake het respecteren van mensenrechten. De niet-ratificatie van een belangrijk verdrag in het kader van de mensenrechten, namelijk het Minderhedenverdrag, maakt volgens het lid dat Vlaanderen moeilijk in het kader van die mensenrechten als regio eisen kan stellen aan andere landen en regio's. Wat is in dat verband de stellingname van de Strategische Adviesraad?

Bedoelt de Strategische Adviesraad dat er meer personeel moet komen voor de Vlaamse administratie voor Ontwikkelingssamenwerking, daar waar ze vragen stelt bij de institutionele capaciteit daarvan? Het lid laat dienaangaande opmerken dat Vlaanderen voor zijn ontwikkelingssamenwerking een budget voorziet dat tientallen keren kleiner is dan het

federale. De Vlaamse administratie Ontwikkelingssamenwerking stelt nu al een dertigtal personen te werk, weet het lid nog. Het federale DGOS (Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking) kan, ondanks het feit dat het over een veel groter budget handelt, de klus klaren met een equipe van 186 werknemers. Is de Strategische Adviesraad mogelijks voorstander van nog meer administratie op Vlaams niveau? En bestaat er dan geen reëel risico dat er parallelle administraties ontstaan?

1.3. Tussenkost van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* vindt dat de SARiV inderdaad een goede start heeft gemaakt. Ze juicht de werkzaamheid van de Raad toe, ook de activiteiten die deze op eigen initiatief ontplooit. Ze verzekert de heer Evens dat de adviezen wel degelijk gelezen en nuttig gebruikt worden.

Mevrouw Poleyn wil verder nog weten hoe de SARiV precies werkt om tot zijn adviezen te komen. Ze refereert daarvoor aan de parlementaire ontstaansgeschiedenis van het decreet op de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen. Het ontwerp van decreet werd toen immers – naar het voorbeeld van de cultuursector – vanuit de volksvertegenwoordiging geamendeerd om de oprichting toe te laten van specifieke werkgroepen per deeldomein. Het lid vraagt of er in de praktijk dergelijke ad-hocwerkgroepen functioneren in de schoot van de SARiV en of er dus op de een of andere manier in een soort van thematisch verband wordt gewerkt? Of is het integendeel de bedoeling dat er een meerwaarde wordt gezocht in het feit dat alle actoren en sectoren elke keer vertegenwoordigd zijn? Mevrouw Poleyn merkte dienaangaande zelf al op dat de adviezen soms bijzonder genuanceerd zijn. Vermoedelijk kan een dergelijk evenwicht slechts bereikt worden door de zaken letterlijk vanuit elke invalshoek te bekijken.

De bedenkingen aangaande de budgettaire problematiek toetst mevrouw Poleyn af tegen het positieve feit dat de Strategische Adviesraad toch maar mooi een – bijzonder geslaagde – conferentie over ontwikkelingssamenwerking heeft georganiseerd. Ze oppert dienaangaande het idee dat voor dergelijke interessante thema's de Adviesraad misschien een werkprogramma kan opstellen op basis waarvan dan desgevallend een projectsubsidie kan worden toegekend. Hoe dan ook vindt ze dat dergelijke initiatieven niet van vooraf aan moeten worden ingecalculeerd in het budget. Zeker als het gaat om het ontwikkelen van een langetermijnvisie moeten er volgens het lid mogelijkheden zijn om dergelijke activiteiten te financieren.

1.4. Tussenkost van de heer Lukas Van Der Taelen

De heer *Lukas Van Der Taelen* heeft geboeid geluisterd naar de uiteenzetting van de heer Evens. Hij kan zich niet van de indruk ontdoen dat er toch enige frustratie uit diens betoog klinkt. Die frustratie vindt blijkbaar haar oorsprong in het gevoel dat het hoogkwalitatieve werk dat de Strategische Adviesraad levert, onderbenut wordt. Het lid vindt dat zelf ook een spijtige zaak en hoopt met hem dat het slechts om een voorbijgaande fase in het groeiproces gaat. Het ontbreken van feedback en van een rapporteringsplicht (zoals die bij onze noorderburen bestaat) moet volgens hem dan ook aanzetten tot nadenken over het nuttig en optimaal gebruik van een instantie die schitterend werk levert. Het Vlaams Parlement en deze commissie in het bijzonder, zouden zich hierover toch moeten bezinnen. Wat zou de heer Evens, in die zin, overigens graag veranderd zien?

1.5. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire

De heer *Karim Van Overmeire* bevestigt insgelijks dat het werk van de Strategische Adviesraad zeer nuttig is en dat alvast in de commissie de adviezen wel degelijk gelezen worden. Ze leveren ook legio nuttige informatie op voor de besprekingen die in deze commissie worden gevoerd.

Ten algemenen titel beaamt het lid dat Vlaanderen misschien wat te weinig gewicht in de schaal kan leggen inzake internationale samenwerking door een zeker gebrek aan institutionele capaciteit. Maar hij vreest tegelijk dat die opmerking in wezen ook geldt voor het Vlaams buitenlands beleid in zijn geheel, dus ook voor wat betreft de bilaterale contacten, de multilaterale sector en de Vlaamse aanpak ten aanzien van de Europese Unie. Dat is overigens niet enkel een zaak van de regering, maar net zo goed van het parlement, meent hij. Het is aan beide om op onze strepen te staan en een rechtmatige plaats voor Vlaanderen op te eisen, vindt de heer Van Overmeire. Hij verwijst dienaangaande naar een artikel dat vandaag in De Morgen verschenen is over uitspraken die gisteren werden gedaan op de diplomatieke dagen. Het gaat dan meer bepaald over de zachte maar aanhoudende dwang van het federale niveau naar de deelstaten om toch maar geen ‘cavalier seul’ te spelen en onder de federale paraplu te blijven. Men wekt daarbij de indruk dat het om een warme knuffel gaat, maar in wezen gaat het om een dodelijke omhelzing. De spreker vreest met name dat de uiteindelijke bedoeling er enkel in bestaat het Vlaams buitenlands beleid te fnuiken. Een maximale samenwerking tussen Vlaamse Regering, Vlaams Parlement en Strategische Adviesraad is alleen daarom al noodzakelijk. Een dergelijke samenwerking kan het Vlaamse beleid wel degelijk ondersteunen en mee verder gestalte geven. Op die manier kunnen de federale recuperatiepogingen worden tegengegaan.

De heer Van Overmeire stelt verder vast dat de SARiV zich toch behoorlijk ongemakkelijk voelt binnen het huidige decretale carcan. Zo was er onder andere sprake van een gebrekkige feedback op de adviezen, een laattijdige betrokkenheid bij de verdragsgoedkeuringsprocedures en de korte termijnen waarbinnen adviezen moeten worden uitgebracht. Daarom had hij van de heer Evens graag vernomen of hij denkt dat aan de door hem opgesomde knelpunten te remediëren valt binnen het bestaande decretale kader, dan wel of er daarvoor een decreetswijziging nodig is. Het lid had ook graag vernomen wat de hoegrootheid van het totale budget van de Strategische Adviesraad is en hoeveel het – in de beste der werelden – desgevallend zou moeten bedragen wil de Raad echt optimaal zijn rol kunnen spelen.

Er zijn twee manieren om advies te verlenen, stelt de heer Van Overmeire vast: hetzij op verzoek – van regeringsleden of departementen of zelfs van het parlement – hetzij op eigen initiatief. Met name voor wat dat laatste betreft, vraagt het lid zich af of de kans dat er ook effectief iets mee wordt gedaan dan niet nog kleiner is. Wie beslist dan over het opstellen van een dergelijk advies en gebeurt daar dan ook nog iets nuttigs mee?

Het lid wenst daarna ook even in te gaan op bepaalde opmerkingen vanwege mevrouw Brusseel. Het gaat dan meer bepaald over het Minderhedenverdrag van de Raad van Europa. Dat kan volgens de heer Van Overmeire perfect ondertekend worden, zodra Vlamingen en Franstaligen het eens raken over een definitie van een minderheid en derhalve tot de conclusie komen dat er in België geen minderheden zijn, aangezien in dit – na tal van onderhandelingen en staatshervormingen tot stand gekomen – zeer complexe land elk landsdeel een eigen autonomie en bescherming heeft. Elk gesleutel daaraan brengt de hele ingewikkelde structuur in gevaar, stelt hij nog. Als het Minderhedenverdrag echter zou gehanteerd worden als breekijzer om een aantal binnen deze federale staat gemaakte basisafspraken op de helling te zetten en Vlaanderen met het mes op de keel tot toegevingen te dwingen, dan ligt de situatie anders en is ondertekenen geen optie, oppert de heer Van Overmeire. Van de heer Evens, die een ambtenaar is, verwacht hij dienaangaande geen stellingname. Maar wel had hij van hem graag vernomen of hij ook niet de indruk heeft dat grotere landen op internationaal niveau toch wel wat meer kunnen dan kleinere staten. Er zijn immers nog andere landen die het Minderhedenverdrag niet hebben ondertekend, zoals Frankrijk en Turkije, maar de politieke druk op kleinere landen (zoals dat in minderhedenkwesties bijvoorbeeld ook met de Baltische staten het geval is) is veel groter,

stelt de heer Van Overmeire. Hij heeft in elk geval de stellige indruk dat er op Frankrijk hoegenaamd geen druk wordt uitgeoefend om dat Minderhedenverdrag te tekenen.

De door de SARiV aangehaalde Benelux politieke samenwerking heeft inderdaad een groot potentieel, beaamt hij. Maar toch stellen er zich ter zake problemen. Het pro-Benelux-gevoel dat hier bij vergaderingen vaak de kop opsteekt, verdwijnt immers meestal even snel als het gekomen is, stelt hij vast. En met de Benelux politieke samenwerking gebeurt in de praktijk ook vrijwel niets. In het kader van het debat over het Belgisch EU-voorzitterschap blijkt de Benelux tot op heden bijvoorbeeld niet eens betrokken te zijn geweest, stelt de heer Van Overmeire. Zulks mocht blijken uit een recente gedachtewisseling met de minister-president in deze commissie, die heeft immers nergens gewag gemaakt van enig voorafgaand Beneluxoverleg ter zake. De Benelux is dus een van die vele ideeën waar iedereen wel lippendienst aan bewijst, maar waar niemand echt iets mee doet.

De spreker laat verder nog opmerken dat deze commissie eigenstandig ook eens moet nadenken waarover (thema's, beleidsdomeinen, specifieke kwesties enzovoort) ze zelf zinnigerwijze beroep kan doen op de binnen de SARiV aanwezige expertise. Ten persoonlijke titel, en louter indicatief, haalt hij aan dat mogelijks eens aan de SARiV gevraagd zou kunnen worden om de meerwaarde na te gaan van de aanwezigheid van Vlaanderen in een aantal regionale overlegorganen zoals daar zijn het Comité van de Regio's en de Calre. Zijn dat nuttige fora voor Vlaanderen en moet onze aanwezigheid daarin versterkt, dan wel afgebouwd worden?

Last but not least, had de heer Van Overmeire ook nog graag vernomen hoe sommige, ongetwijfeld hooggespecialiseerde, adviezen tot stand zullen kunnen komen als er sowieso geen geld (meer) is om extern advies te vragen. Een deel van de leden van de Strategische Adviesraad vertegenwoordigt organisaties. Leveren die dan desgevallend ook tekstmateriaal of informatie aan, of moet de Strategische Adviesraad telkens van nul beginnen?

1.6. *Tussenkoms van de heer Ludwig Caluwé*

De heer *Ludwig Caluwé* heeft er geen moeite mee te erkennen dat er zich zekere problemen stellen. De teneur van de tussenkoms was minstens deels die van een soort noodkreet. Maar anderzijds wil hij een en ander toch niet overdrijven en wijt hij de genoemde problemen vooral aan de eveneens in de toelichting vermelde 'groeipijnen', die inherent zijn aan nieuw-opgerichte instanties.

Daarnaast stelt hij dat de vergelijking die werd gemaakt met Nederland niet echt opgaat. Hij benadrukt dienaangaande dat Vlaanderen een deelstaat is met weliswaar meer internationale bevoegdheden dan veel andere substatelijke entiteiten, maar dat maakt er nog altijd geen volwaardige staat van. Derhalve kan en mag men de SARiV dan ook niet vergelijken met de adviesorganen die desgevallend in een aantal Europese staten bestaan. Op het vlak van (de ondersteuning van) buitenlands beleid moet de vergelijking met andere woorden alleen worden gemaakt met andere deelstaten, zoals bijvoorbeeld Catalonië, Schotland en de Duitse Länder. En dan komt Vlaanderen er absoluut niet slecht uit.

Idem overigens voor de verzuchting van de SARiV dat hij te laat bij sommige verdragen betrokken wordt. De verdragsluitende bevoegdheid binnen het Belgische systeem is, ten gevolge van de integrale toepassing van het 'in foro interno, in foro externo'-beginsel, soms tamelijk diffuus. De overgrote meerderheid van de verdragen die in dit parlement passeren zijn dan ook nog steeds zogenaamde 'gemengde verdragen', waar naast de deelstaten ook de federatie vaak nog bij betrokken is. Dientengevolge is het de facto wel degelijk legitiem om zich de vraag te stellen of het nuttig is dat Vlaanderen (en zijn Adviesraad) sowieso – volledig en in extenso – steeds van bij de aanvang bij alle verdragsprocedures betrokken moet worden. De spreker denkt dan voornamelijk aan die verdra-

gen waarbij de Vlaamse bevoegdheid minimaal is, en waar de hoofdbevoegdheid duidelijk nog op het federale vlak ligt. Enig pragmatisme lijkt hem hier – gezien de al bij al toch beperkte middelen – aangewezen.

De heer Caluwé erkent ook de budgettaire problemen waarmee de SARiV te kampen heeft, maar wijst erop dat de zaken voor vele instanties momenteel budgettair erg moeilijk liggen, gezien de noodzakelijke besparingen die de overheid moet doorvoeren.

Afsluitend stelt de heer Ludwig Caluwé dat met deze ontmoeting toch een eerste aanzet kan worden gegeven tot een betere samenwerking met deze commissie en dit parlement. Dat er wel degelijk ruimte is voor een nog betere benutting van de adviezen van de SARiV staat buiten kijf.

2. Antwoorden van de heer Freddy Evens, namens de SARiV

De heer *Freddy Evens* legt eerst en vooral uit dat de Strategische Adviesraad op heel geregelde tijdstippen samenkomt, normaal gesproken eenmaal per maand en dat plenair. De regels stellen, onder meer, dat teksten vijf dagen voordien aan de leden bezorgd moeten zijn. Bij een adviesaanvraag komt een document dat op vrijdag op de vergadering van de Vlaamse Regering is geweest via het kabinet van de bevoegde minister zo snel als mogelijk bij de Strategische Adviesraad terecht. Dan pas begint de adviestermijn te lopen. De documenten worden aan de leden doorgestuurd en op de website van de SARiV is er een afgesloten portaal waar ze voor de raadsleden ook nog ter consultatie beschikbaar staan. Relevante documentatie wordt door het secretariaat opgezocht. Daar horen op de eerste plaats ook de nota's voorbereid door de Vlaamse administratie en de memorie van toelichting bij, kwestie van de nodige aanknopingspunten te vinden. Ook relevante literatuur en informatie die eventueel vanuit een van de organisaties van de leden – vooral de ngo's blijken ter zake zeer goed georganiseerd – wordt toegestuurd, behoren tot het documentatiemateriaal. Het secretariaat schrijft op basis van al dat materiaal een ontwerpadvies dat wordt rondgestuurd aan alle leden. Dat vormt dan de basis voor bespreking op de vergadering, waar trouwens ook nagenoeg elk advies is besproken. Enkel omwille van timingproblemen of vakantieperiode zijn een paar adviezen louter op afstand doorgewerkt. Er ligt anderzijds geen vergaderkalender vast voor een heel jaar omdat de Strategische Adviesraad flexibel wil kunnen inspelen op het verloop de gebeurtenissen. Er moet desgevallend ook geschoven kunnen worden met vergaderdata om rekening te houden met de agenda van de leden ten einde een maximale aanwezigheid op de plenaire vergaderingen mogelijk te maken.

De heer Evens vervolgt dat de organisatie van seminars op zich niet is opgenomen in het takenpakket dat in het oprichtings- of kaderdecreet staat. Het komt de Strategische Adviesraad echter belangrijk voor om het draagvlak voor de adviezen zoveel mogelijk te vergroten. In casu zijn er voor wat een thema als ontwikkelingssamenwerking betreft, buiten de instanties en organisaties die in de Raad vertegenwoordigd zijn, ook nog andere spelers. In dat licht hebben organisaties van de zogenaamde vierde pijler, de VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) die met universitaire ontwikkelingssamenwerking bezig is, de VVOB (Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand), de VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) enzovoort, via het genoemde seminarie voor extra input gezorgd. Doel is uiteindelijk een nog meer gedragen en kwaliteitsvoller advies af te leveren, stelt de heer Evens. Dienaangaande geeft hij verder nog mee dat op vraag van de leden van de Strategische Adviesraad uit de sector van het toerisme, in 2010 een gelijkaardige activiteit zal worden opgezet. Langs die weg zal kunnen ingespeeld worden op de beleidsnota van minister Bourgeois, die een nieuw strategisch plan vooropstelt voor Vlaanderen.

De Mensenrechtenraad is slechts een van de vele internationale organisaties die in Genève actief zijn in het kader van de Verenigde Naties. De Vlaamse overheid had tot heel recent

nog iemand die heel specifiek de multilaterale organisaties in Genève opvolgde. Maar de betrokkene is ondertussen tijdelijk aangesteld als plaatsvervangend directeur van het Vlaams Huis in New York. De functie in Genève moet via een nieuw aan te leggen werfreserve nog worden ingevuld, weet de heer Evens. Er wordt dus wel degelijk werk van gemaakt en dat vindt de Strategische Adviesraad belangrijk. Om de zoveel maanden vergadert de Mensenrechtenraad immers, hetgeen telkenmale rapporten oplevert over landen die de periodieke evaluatie hebben doorgemaakt. Opvolging daarvan is noodzakelijk om onder meer de typevragen te leren kennen, het procedureverloop, argumentatieopbouw enzovoort. Een specifieke Vlaamse vertegenwoordiger in Genève kan in dat verband dan ook aan netwerking doen en een goede voorbereiding voor Vlaanderen mogelijk maken. De Strategische Adviesraad pleit daarom nadrukkelijk voor een snelle invulling van de post van Vlaamse vertegenwoordiger in Genève.

Op de politieke discussie over de al dan niet ratificatie van het Minderhedenverdrag van de Raad van Europa, kan de heer Evens vanzelfsprekend niet ingaan, gezien hij een ambtenaar is die louter kan vaststellen welke politieke keuzes er zijn gemaakt. De Strategische Adviesraad, van zijn kant, neemt daarvan insgelijks nota maar stelt wel de vraag hoe met bepaalde kwesties wordt omgegaan op het ogenblik dat er zich ter zake een probleem aandient. Naar aanleiding van de vroegere communicatie in dit dossier heeft de Adviesraad wel gesteld dat die enigszins ongelukkig is verlopen en dat Vlaanderen zich opnieuw aan dezelfde vragen moet verwachten in 2011. Het komt er dus op aan degelijk voorbereid te zijn op de te verwachten communicatiestrijd. De Vlaamse overheid moet zich dus bezinnen over de wijze waarop ze haar communicatie gaat opbouwen, moet de nodige factuele documenten voorzien ten behoeve van de buitenwereld en dergelijke meer. De Strategische Adviesraad raadt met andere woorden aan om te zorgen voor een stevig onderbouwd dossier, kwestie van ten behoeve van de buitenlandse publieke opinie een helder beeld te kunnen verschaffen van de constellatie zoals die in België in elkaar zit, evenals van het waarom van een dergelijke constellatie. Op een rustige en vooral ook tijdige manier investeren in netwerking, communicatiestrategie en het opbouwen van relaties, bijvoorbeeld met andere landen of deelstaten met gelijkaardige problemen, werpt wel degelijk vruchten af, stelt de heer Evens.

Ook inzake ontwikkelingssamenwerking nam de Strategische Adviesraad de stelling in dat er vanuit Vlaanderen de nodige aandacht moet zijn voor een gedegen politieke invulling ervan. Het gaat dan niet alleen over mensenrechten, licht de heer Evens toe, maar bijvoorbeeld ook over goed bestuur en de mate waarin soortgelijke elementen kunnen meespelen, bijvoorbeeld in de selectie van toekomstige partnerlanden. Het behoort op heden overigens ook gewoon tot de courante praktijk dat donorlanden aan hun partners in het Zuiden vragen stellen over het gebruik van de aangereikte middelen.

Wanneer de Strategische Adviesraad het in dit verband heeft over het begrip ‘capaciteit’ bedoelt hij daarmee eerst en vooral het investeren in het uitbouwen van mechanismen voor kennisopbouw binnen de twee bestaande entiteiten, zijnde het Departement internationaal Vlaanderen en het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS). Maar op termijn moet er wel degelijk ook in personeel worden geïnvesteerd. De verwijzing die hier werd gemaakt naar DGOS (Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking) gaat overigens niet op, stelt de heer Evens, want het VAIS moet met de BTC (Belgische Technische Coöperatie) worden vergeleken. DGOS (met zijn 186 man aan personeel) is veeleer het equivalent van het Departement internationaal Vlaanderen, waar nu een drietal mensen werken rond ontwikkelingssamenwerking, stelt hij. Wanneer men de juiste vergelijking maakt wordt de wanverhouding duidelijk. De BTC stelt immers maar liefst meer dan 400 mensen tewerk, meent de heer Evens zich te herinneren. Hij onderstreept daarbij ook dat de werking in Vlaanderen weliswaar nog pril is, maar dat de in ViA (Vlaanderen in Actie) vastgelegde doelstelling een verdubbeling van de budgetten voor ontwikkelingssamenwerking voorziet, hetgeen zich ook zou moeten vertalen naar het inzetten op capaciteitsver-

haging inzake middelen en personeel. Het laat zich dus aanzien dat Vlaanderen ook op dit domein nog een heel groeipad zal doormaken.

De heer Evens stelt dat het de Strategische Adviesraad verheugt dat zich toch duidelijk een systematische toename in gebruik van de door haar geformuleerde adviezen aftekent. Er wordt daarover trouwens ook gerapporteerd aan de leden van de Strategische Adviesraad.

Het al dan niet oprichten van werkgroepen – zoals dat bij decreet op de SARiV ook was mogelijk gemaakt – vormde lang onderwerp van discussie binnen de Strategische Adviesraad, stelt de spreker. De ervaring heeft geleerd dat de keuze voor plenair vergaderen vruchten afwerpt, stelt hij. De actieve opvolging vanuit gespecialiseerde organen mag niet leiden tot een beperkte belangstelling en werkzaamheid als het om specifieke thema's gaat, hetgeen een reëel gevaar was bij de piste van de werkgroepen. De beoogde kruisbestuiving via het plenaire systeem werkt wel degelijk en zal dan ook verder worden aangehouden, stelt de spreker. Een en ander vormt overigens ook geen wet van Meden en Perzen. Zo is de voorbereiding van het seminarie over Ontwikkelingssamenwerking wel met een ad-hocwerkgroep gebeurd, kwestie van niet telkens de plenaire vergadering bijeen te moeten roepen.

Om het goed functioneren van de Strategische Adviesraad te garanderen zijn er daarnaast ook geen onwaarschijnlijke budgetten nodig stelt de heer Evens. Het seminarie in kwestie heeft ongeveer 7000 euro gekost, wat – mee in het licht van de beoogde doelstellingen en return – geen overdreven bedrag is. Via projectvoorstellen om subsidies vragen, zoals hier geopperd is, zou een mogelijkheid zijn. Maar die optie spoort volgens de heer Evens niet echt met de onafhankelijkheid van de Strategische Adviesraad, die vanuit zijn eigen werking een eigen programmatie moet kunnen verzorgen. Zulks kan gerealiseerd worden met beperkte, maar adequate, financiële middelen, besluit hij.

De heer Evens ontkent dat er een gevoel van frustratie zou leven bij de SARiV, maar stelt dat hij vooral wil duidelijk maken dat de Strategische Adviesraad momenteel een groeifase doormaakt. Met de adviezen van die adviesraden die zichzelf en hun meerwaarde reeds terdege hebben kunnen bewijzen (doordat ze al langer bestaan en gevestigde waarden zijn geworden), houdt de Vlaamse Regering wel degelijk rekening, stelt hij. De Strategische Adviesraad heeft, als jonge instantie, dat stadium nog lang niet bereikt. En als er dus met een advies niet veel is gebeurd, kan dat wel eens een teleurstelling zijn. Toch ligt de nadruk ten volle op de positieve evolutie die de Strategische Adviesraad zelf kan bewerkstellingen door vooral goed werk te leveren, verzekert de heer Evens.

De Vlaamse capaciteit blijft een knelpunt, stelt de heer Evens verder vast. Op het domein van het buitenlands en internationaal beleid heeft Vlaanderen het laatste anderhalve decennium een permanent groeiproces doorgemaakt en dit vooral in de positieve zin van het woord, meent hij. Maar behalve voor wat betreft de buitenlandse handel is er op dit domein geen overdracht van mensen en middelen gebeurd, terwijl dat voor andere bevoegdheden wel het geval was. De heer Evens verwijst in dat verband naar Landbouw als relatief recent voorbeeld. De oprichting van een Departement internationaal Vlaanderen moest mee daarom op de eigen Vlaamse begroting worden uitgespaard, stelt hij. Hoe dan ook wordt er geleidelijk aan, en in de mate dat de algemene middelen zulks toelaten, continu verder gewerkt aan de uitbouw van de eigen Vlaamse capaciteit.

Daar kort even op ingaand, meent de heer *Marc Hendrickx* dat we er best trots op mogen zijn dat de expertise die er nu is, louter uit de eigen inspanningen is voortgekomen. Een dergelijk positief geluid mag ook wel eens gehoord worden.

De heer *Freddy Evens* onderschrijft dat ten volle. Hij geeft nog mee dat hij als voormalig verantwoordelijke voor de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland hen altijd de boodschap meegaf: ‘We are not there to compete, but to complete’. Stammentwisten uitvechten in het buitenland, in een ambassade of met federale ambtenaren, heeft geen zin, stelt hij. Dat moet desgevallend in Brussel worden opgelost in een overleg tussen het Departement internationaal Vlaanderen en de federaal overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken. In het buitenland is het zaak om te komen tot degelijke afspraken met respect voor ieders bevoegdheden en opdracht. De ervaring leert overigens dat als er zich al problemen stellen, dat vaak aan de mensen zelf ligt, besluit hij.

Daarop inpikkend stelt mevrouw *Ann Brusseel* dat ze blij is met het Engelse adagium van de heer Evens en stelt dat een ernstige aanpak de regel moet zijn. Haar bekommernis ligt uitsluitend bij het voorkomen van imagoschade in het buitenland. Ze meent dat Vlaanderen toch in de spiegel moet durven kijken om na te gaan of en hoe datgene wat het zelf van nul heeft opgebouwd ook het imago niet heeft geschaad. Naast wat er goed is gegaan, moet dus ook worden nagegaan wat dan de imagoschade teweegbrengt. Ze hoopt dat deze commissie op zijn minst kritisch kan blijven in die zin.

De heer *Freddy Evens* meent niet dat een wijziging van het kaderdecreet op heden noodzakelijk is. Wel moet er een groeitraject binnen het werkingskader gevolgd worden. Zo heeft hij gerefereerd aan het nut van een proactieve regel- en wetgevingsagenda waaruit kan worden opgemaakt welke verdragen eraan komen of voor de ondertekening van welk verdrag men staat. Op basis daarvan kan de Strategische Adviesraad vooraf al op een en ander inspelen en advies verlenen. Enige proactiviteit is de Strategische Adviesraad overigens sowieso al eigen.

Het totale jaarbudget van de Strategische Adviesraad bedraagt 340.000 euro, wat voor een onafhankelijke rechtspersoon al bij al vrij beperkt is, stelt de heer Evens. Heel wat daarvan wordt besteed aan personeel. Er rest ongeveer 25.000 euro voor dagdagelijkse werkingskosten, waarin zoals gezegd ook de presentiegelden vervat zitten. Die vergoedingen liggen overigens ook bij decreet vast. Personeel en werking zijn echter niet de enige uitgavenposten, daarnaast zijn er immers onvermijdelijk ook nog andere kosten. Het budget volstaat daarom niet om de normale kosten te dekken, besluit de heer Evens, zeker als bijvoorbeeld informaticaonderhoud, drukkosten, diverse leveranciers, en dies meer worden ingecalculleerd. Aan het bevoegde kabinet is dan ook meegedeeld dat de Strategische Adviesraad zou moeten kunnen interen op de reserves van 80.000 tot 100.000 euro op jaarbasis. Dan kan de werking gewoon doorlopen. De reserves in kwestie zijn overigens al aangelegd, meldt de heer Evens. Dit was mogelijk omdat in 2007 reeds een budget was ingeschreven dat niet is benut, terwijl in 2008 pas halverwege het jaar personeel werd aangeworven. Het gebruik van de reserves is momenteel echter verboden omdat de regering daarmee besparingen op andere posten meent te kunnen compenseren. De heer Evens kan ten algemenen titel wel begrip opbrengen voor die redenering in deze budgettaire moeilijke tijden, maar voor de kleinere entiteiten zoals de Strategische Adviesraad levert deze operatie wel grote problemen op. De minister-president heeft intussen echter wel al toegezegd het probleem in het licht van de begrotingscontrole te zullen herbekijken. Volledigheidshalve geeft de heer Evens nog mee dat de Strategische Adviesraad gehuisvest is in de gebouwen van de Vlaamse administratie en ook gebruik maakt van het interne mailsysteem en de interne drukkerij, ten einde op die manier tot een minimale kostenbelasting te komen.

Er zijn verder inderdaad twee soorten adviezen. Op verzoek kan de Raad over dossiers die bij de Vlaamse Regering op tafel komen adviseren. Ook het Departement internationaal Vlaanderen heeft al een verzoek om advies ingediend, het Vlaams Parlement heeft dat nog niet gedaan. Voor wat dat laatste betreft stelt zich overigens een bijkomend probleem. In het kaderdecreet staat wel in de algemene definitie van de strategische adviesraad dat deze

kan adviseren aan het parlement, maar er is noch daar, noch in het oprichtingsdecreet van de SARiV uitgewerkt volgens welke procedure het parlement een dergelijke adviesaanvraag moet richten aan de Strategische Adviesraad. Dit hoeft overigens geen onoverkomelijk probleem te zijn. De Strategische Adviesraad Bestuurszaken, bijvoorbeeld, heeft daar wel al een ervaring mee. De adviesaanvraag wordt daar gewoon via de commissievoorzitter aan de voorzitter van de desbetreffende Strategische Adviesraad gestuurd.

De adviezen op eigen initiatief gaan doorgaans uit van leden zelf of van een groep van leden die onderwerpen aandragen. Dat wordt voorgelegd aan de Raad en besproken tijdens de plenaire vergadering.

Net als voor de thema's toerisme en ontwikkelingssamenwerking zal er ook overleg zijn om iets te organiseren rond het onderwerp internationaal ondernemen en het merk Vlaanderen, stelt de heer Evens. Zo kan dan eventueel een partnerschap met F.I.T. (Flanders Investment & Trade) en Flanders DC ontstaan.

Nog inzake het Minderhedenverdrag – en zonder ten gronde op het thema te willen of kunnen ingaan – stelt de heer Evens dat de Strategische Adviesraad zich tot op heden niet heeft gebogen over een eventueel verschil in behandeling en benadering tussen grote en kleine landen. Aansluitend op het advies met betrekking tot het imago, denkt hij dat ook in dat verband coalitieopbouw de boodschap moet zijn. Er zijn in Europa heel wat minderheden in lidstaten en een coalitie met die landen maakt dat men minder gevisieerd wordt als één kleine entiteit, stelt hij. Dat Frankrijk minder in de kijker komt in dat verband dan België, klopt volgens de heer Evens, dit met name omdat het land een grotere impact heeft op Europa als dusdanig.

Ook de opmerkingen inzake de Benelux onderschrijft de heer Evens. Heel vaak wordt geen onderscheid gemaakt tussen de Benelux als organisatie met het secretariaat in Brussel en de politieke samenwerking van de drie Benelux-landen. Die heeft met dat secretariaat niets te maken. De Strategische Adviesraad meent dat het nieuwe Benelux-Unieverdrag wel de mogelijkheid biedt tot een meer duidelijke politieke aansturing en prioriteitstelling. Bovendien worden nu ook de deelstaten ingecalculeerd, met het oog op het Belgische institutioneel gegeven. Dat biedt dan weer perspectieven om vanuit Vlaanderen meer te wegen op die Benelux politieke samenwerking, stelt de heer Evens.

Qua budget voor extern advies doelt de heer Evens niet op vaste bedragen, maar stelt hij louter vast dat het inwinnen van extern advies of iemand inhuren voor een analyse niet kan binnen de beschikbare budgetten. Een aantal reeds gesettelde adviesraden kunnen dat wel, net als de Nederlandse evenknie van de SARiV. Het gaat de Strategische Adviesraad daarbij overigens alleen om een nog betere en gedetailleerder onderbouwing van de adviezen, waarvoor nu enkel gerekend wordt op de leden en het secretariaat. De heer Evens bevestigt desgevraagd aan de heer Hendrickx dat de werking vooralsnog met de vinger op de knip verloopt. Als de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen in dezelfde zin wil groeien als de VRWB (Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid) of de Minaraad, dan moet de werking ook geleidelijk zijn pad vinden en uitbreiden, stelt de heer Evens. Maar koken kost dus wel geld. Tegelijk onderstreept hij nogmaals dat er van echte frustratie bij de SARiV geen sprake is.

De voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE

De verslaggever,

Ann BRUSSEEL